

Понашање на Интернету

Нетикета (net + etiketa) је скуп правила лепог понашања на Интернету – Интернет бонтон. Нека од тих правила обухватају:

- јасноћу изражавања (без скраћеница, могу емотикони-смајлићи),
- никако само великих слова (викање),
- без вређања,
- латиница треба да садржи ч, ć, ž, š, đ.

Да би безбедно користио Интернет, потребно је препознати и заштитити се од **дигиталног насиља**. Ту спадају:

- крађа туђих података и туђег идентитета,
- узнемиравање позивима и порукама,
- сугестија (наговарање на самоповређивање, дијете, и сл.),
- слање вируса и других злонамерних програма,
- вршњачко електронско насиље.

Вршњачко електронско насиље укључује:

1. Подстицање групне мржње и ширење насилних и увредљивих коментара.
2. Слање окрутних, злобних и претећих порука, као и креирање интернет странице која исмева вршњака.
3. Постављање фотографија вршњака на сајтовима, уз захтев посетиоцима да их процењују, односно да гласају за особу која је најружнија, најнепопуларнија или најдебља у школи.
4. Објављивање приватних података и неистина.
5. Лажно представљање као друго дете и обављање непримерених активности у његово име.

Како избећи и реаговати на непримерени садржај

- Лозинку не дај никоме. Она треба да садржи најмање 8 знакова: велика и мала слова, бројеве и знакове али да можеш да је упамтиш.
- Не наводи личне и податке твоје породице.
- Не објављуј своје фотографије. Програми за фотомонтажу су моћни.
- Не одговарај на злонамерну поруку, фотографију или видео. Покажи одраслом у кога имаш поверење.
- Пази на on-line пријатељства, избегавај их и не уговарај сусрете без већег броја твојих другова или одраслог.
- Не примај поклоне и награде на Интернету.
- Не бриши злонамерне поруке и слике јер ће полиција лакше пронаћи особу која ти прети.
- Нема тајни пред родитељима о непримереном електронском садржају.
- Знај да ниси ти крив/крива ако постанеш жртва електронског злостављања.
- Запамти, не ради оно што не би желео/желела да се и теби деси.

Ауторска права и Интернет

На Интернету се налази велики број **аутоских дела** (оригиналних творевина) која су заштићена **ауторским правима** (право аутора да одлучи како ће се користити његово дело). Коришћење ових дела (слика, текста, музике, филмова и др.) за личну употребу најчешће је дозвољено, али најчешће није дозвољено за презентацију, а поготово да се та дела представљају као своја. Пре њихове употребе, потребно је да провериш ауторска права и услове коришћења, јер коришћење без дозволе аутора доводи до плаћања одштете.